

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 9.9.2015
COM(2015) 450 final

2015/0208 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega kehtestatakse kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanism ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrust (EL) nr 604/2013, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Euroopa rände tegevuskavas, mille Euroopa Komisjon võttis vastu 13. mail 2015,¹ on esitatud kohesed meetmed, mida on tarvis võtta, et reageerida praegustele pakilistele ja keerulistele rändeprobleemidele, ning keskpikaks ja pikemaks ajavahemikuks kavandatavad algatused, mis tuleb teha, et leida struktuursed lahendused rände paremaks haldamiseks selle kõikides aspektides.

Panusena kohestesse meetmetesse võttis Euroopa Komisjon 27. mail 2015 vastu ettepaneku nõukogu otsuse kohta, millega kehtestatakse rahvusvahelise kaitse valdkonnas ajutised meetmed Itaalia ja Kreeka toetamiseks². Selle ettepanekuga käivitati hädaolukorrale reageerimise süsteem, mis on ette nähtud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 78 lõikega 3. 20. juulil 2015 leppis nõukogu selle otsuse suhtes kokku üldise lähenemisviisi,³ millega kehtestatakse kaheks aastaks ajutine ja erakorraline mehhanism rahvusvahelist kaitset vajavate isikute ümberpaigutamiseks Itaaliast ja Kreekast teistesse liikmesriikidesse. Pärast seda, kui Euroopa Parlament on otsuse kohta oma arvamuse esitanud (eeldatavalt 2015. aasta septembris), peaks nõukogu otsuse ametlikult vastu võtma.

Seoses Itaaliasse ja Kreekasse suunduvate enneolematult suurte rändevoogudega, mis üha suurenevad, ja rändevoogude nihkumisega Vahemere keskpriirkonnast Vahemere idapiirkonda ja Lääne-Balkani riikidest Ungarisse, võttis komisjon [9. septembril 2015] vastu veel ühe ettepaneku, mis põhineb ELi toimimise lepingu artikli 78 lõikel 3 ja mis sisaldab täiendavaid ajutisi meetmeid, et kergendada Itaalia ja Kreeka suurt varjupaigataotluste koormat, ning uusi meetmeid Ungari toetamiseks.

Euroopa Komisjon teatas ka, et ELi toimimise lepingu artikli 78 lõikes 3 ette nähtud hädaolukorrale reageerimise süsteemi käivitamine rajab teed püsivama lahenduse leidmisele. Sellega seoses lubas komisjon esitada 2015. aasta lõpuks ka seadusandliku ettepaneku alalise ümberpaigutamissüsteemi kohta, mida saaks kasutada kriisiolukordades.

Käesoleva seadusandliku ettepaneku üldeesmärk on anda liidu käsutusse kriisiolukorras ümberpaigutamise töökindel mehhanism, mille abil oleks võimalik tegeleda struktuurselt ja tõhusalt kriisiolukordadega varjupaiga valdkonnas. Selline mehhanism tuleks kiiresti käivitada, kui mis tahes liikmesriigis tekib kriisiolukord, mis paneb tugeva surve alla isegi tõhusad ja hästitoimivad varjupaigasüsteemid. Seejuures tuleb arvesse võtta ka liikmesriigi suurst. Kavandatud ümberpaigutamise mehhanismi eesmärk on ühelt poolt tagada kriisiolukorras suure hulga rahvusvahelise kaitse taotlejate eest võetava vastutuse õiglane jagamine liikmesriikide vahel ja teiselt poolt Dublini süsteemi nõuetekohane kohaldamine, sealhulgas rahvusvahelise kaitse taotlejate õiguste täielik kaitse. Kui ettepaneku eesmärk on lisada määrusesse (EL) nr 604/2013 kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanism, mille näol oleks tegemist ümberpaigutamismeetmete rakendamise alalise raamistikuga, siis neid

¹ COM(2015) 240 (final).

² COM(2015) 286 (final).

³ Dokument nr 11132/15, 24. juuli 2015.

meetmeid endid kohaldatakse konkreetses liikmesriigis tekkinud kriisiolukorra suhtes ja need on oma olemuselt ajutised.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas kehtivate sätetega**

Rännet käsitlev kõikehõlmav lähenemisviis

Ettepanek on osa rännet käsitlevast kõikehõlmavast ja süsteemsest lähenemisviisist, mille kehtestamist nõudsid kõik liidu institutsioonid ja mida komisjon asus rakendama kohe pärast Euroopa rände tegevuskava vastuvõtmist. Selleks et kõikehõlmav lähenemisviis tõhusalt toimiks, tuleb tagada poliitikapõhimõtete kohapealne rakendamine sidusal ja täiendaval viisil. Seega tuleb juhul, kui mõnes liikmesriigis tekib eriolukord, täiendada kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanismi asjaomases liikmesriigis võetavate lisameetmetega alates kolmanda riigi kodanike saabumisest tema territooriumile kuni kõigi kohaldatavate menetluste lõpetamiseni. Komisjoni ettepanud kriisikolde süsteemi raames annavad ELi ametid nendele liikmesriikidele, kelle välispiiridel tekib ebaproportsionaalselt suur rändesurve, igakülgselt ja sihipäraselt toetust. Lähenemisviisi raames pakutav operatiivtugi hõlmab ebaseaduslike rändajate registreerimist, kontrollimist ja küsitlemist, rahvusvahelise kaitse taotlejate suunamist asjakohase varjupaigamenetluse juurde, abi rahvusvahelise kaitse taotluste registreerimisel ning toimikute ettevalmistamisel, samuti koostöö ja teabevahetuse kiirendamist, et aidata kaasa ELi suunatud ebaseadusliku rände ja ELis asetleidva teisese rände korraldamisega tegelevate kriminaalsete võrgustike uurimisele, ning tagasisaatmisoperatsioonide koordineerimist.

Sellised kooskõlastatud jõupingutused võimaldavad liikmesriikidel rändesurvega kiiremini ja tõhusamalt toime tulla, austada seejuures täielikult põhiõigusi ning suurendada ühtlasi oma suutlikkust reageerida rände-, varjupaiga- ja sisejulgeolekuprobleemidele.

Vastastikune mõju ELi toimimise lepingu artikli 78 lõikel 3 põhinevate hädaolukorras ümberpaigutamise skeemidega

Ettepanekut kehtestada kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanism tuleb eristada ettepanekutest, mille komisjon võttis teatavate liikmesriikide jaoks vastu ELi toimimise lepingu artikli 78 lõike 3 alusel, sest neil liikmesriikidel tuli toime tulla nende territooriumile saabuvate kolmandate riikide kodanike ootamatult suure hulga.

Kui meetmed, mille kohta komisjon tegi ettepaneku ELi toimimise lepingu artikli 78 lõike 3 alusel, on ajutist laadi, siis ettepanekuga kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanismi kohta võetakse kasutusele meetod, millega määratakse kriisiolukordades ajutiselt kindlaks, milline liikmesriik vastutab kriisiolukorras olevas liikmesriigis esitatud rahvusvahelise kaitse taotluste läbivaatamise eest, eesmärgiga tagada taotlejate õiglasem jaotamine liikmesriikide vahel sellistes olukordades ja lihtsustada Dublini süsteemi toimimist isegi kriisiaegadel.

Käesoleva ettepanekuga nähakse ette ranged tingimused kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanismi käivitamiseks konkreetse liikmesriigi suhtes, kui asjaomases liikmesriigis on tekkinud kriisiolukord, mis seab ohtu Dublini määruse kohaldamise, sest riiki suunduvad ebaproportsionaalselt suured kolmandate riikide kodanikest või kodakondsuseta isikutest rändajate vood, mis seavad tema varjupaigasüsteemi tugeva surve alla.

Kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanismi kehtestamine ei piira nõukogu võimalust võtta hädaolukorras oleva liikmesriigi toetuseks komisjoni ettepanekul vastu ajutisi meetmeid ELi toimimise lepingu 78 lõike 3 alusel. Hädaolukorra meetmete vastuvõtmine ELi toimimise

lepingu 78 lõike 3 alusel on asjakohane juhul, kui kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanismi käivitamise tingimused ei ole täidetud, aga on tarvis hädaolukorrale reageerida ja anda vajaduse korral rändevaldkonnas ka ulatuslikumat abi.

Määruse (EL) nr 604/2013 võimalikud tulevased muudatused

VASTAVALT EUROOPA RÄNDE TEGEVUSKAVAS VÄLJAKUULUTATULE JA KOOSKÕLAS MÄÄRUSEST (EL) NR 604/2013 TULENEVATE KOHUSTUSTEGA KONTROLLIB KOMISJON PRAEGU PÕHJALIKULT, KAS JA KUIDAS DUBLINI SÜSTEEM TOIMIB. SELLEKS VAATAB TA SÜSTEEMI TÕENDITELE TUGINEDES LÄBI NING HINDAB SELLE ÕIGUSLIKKU, MAJANDUSLIKKU JA SOTSIAALSET MÕJU, SAMUTI SELLE MÕJU PÕHIÕIGUSTELE. SELLE TÖÖ PÕHJAL VÕIDAKSE DUBLINI SÜSTEEMI TOIMIMINE EDASPIDI TÄIENDAVALT LÄBI VAADATA, PIDADES EELKÕIGE SILMAS RAHVUSVAHELISE KAITSE TAOTLEJATE ÕIGLASEMAT JAOTAMIST EUROOPAS KÕIGIL TINGIMUSTEL JA MITTE AINULT KRIISIOLUKORRAS.2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS, PROPORTSIONAALSUS, PÕHIÕIGUSED

- **Õiguslik alus**

Käesoleva ettepanekuga muudetakse määrust (EL) nr 604/2013 ja sellepärast tuleks ettepanekut seadusandliku tavamenetluse kohaselt vastu võttes tugineda samale õiguslikule alusele, nimelt ELi toimimise lepingu artikli 78 teise lõigu punktile e.

Ettepanekus kirjeldatav kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanism sisaldab alalisi erandeid, mida kohaldatakse konkreetsete liikmesriikide jaoks konkreetsetes kriisiolukordades. Näiteks tehakse erand põhimõttest, mis on sätestatud määruse (EL) nr 604/2013 artikli 3 lõikes 1, ja mille kohaselt vaatab rahvusvahelise kaitse taotluse läbi III peatükis sätestatud kriteeriumide kohaselt vastutav liikmesriik. Selle põhimõtte asemel nähakse ettepanekus selgelt määratletud kriisiolukordadeks ette kohustuslik jaotuskvoot, mille alusel määratakse kindlaks taotluste läbivaatamise vastutus.

- **Muutuv geomeetria**

Kooskõlas Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolliga (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) võivad Ühendkuningriik ja Iirimaa otsustada käesoleva ettepaneku vastuvõtmises osaleda. Nad võivad selle otsuse teha ka pärast ettepaneku vastuvõtmist.

Määrus 604/2013 on Ühendkuningriigi ja Iirimaa jaoks siduv, sest nad on kooskõlas eespool osutatud protokolliga teatanud oma soovist osaleda kõnealuse määruse vastuvõtmises ja kohaldamises. Nende liikmesriikide seisukoht määruse 604/2013 suhtes ei mõjuta nende otsust võimaliku osalemise kohta käesoleva määruse vastuvõtmises⁴.

Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokolliga kohaselt ei osale Taani Euroopa Liidu toimimise lepingu V jaotise alusel ettepanekud meetmete võtmisel nõukogus (välja arvatud meetmed, mille määravad kindlaks kolmandad riigid, kelle kodanikel peab olema viisa liikmesriikide välispiiride ületamiseks, või ühtse viisavormiga seotud meetmed). Võttes siiski arvesse, et Taani kohaldab kehtivat Dublini määrust Euroopa Ühendusega 2006. aastal sõlmitud rahvusvahelise lepingu⁵ alusel, peab ta

⁴ Protokoll 21 artikli 4a kohaselt ei tähenda asjaolu, et selline liikmesriik ei osale muutmismääruse vastuvõtmises, et Dublini määrust selle muudetud kujul ei oleks võimalik tema suhtes kohaldada.

⁵ Leping Euroopa Ühenduse ja Taani Kuningriigi vahel, mis käsitleb kriteeriumide ja mehhanismide kehtestamist selle riigi määramiseks, kes vastutab Taanis või mõnes teises Euroopa Liidu liikmesriigis esitatud

selle lepingu artikli 3 kohaselt komisjonile teatama oma otsusest, kas ta kavatseb rakendada muudetud määrust või mitte.

- **Ettepaneku mõju Dublini süsteemiga assotsieerunud ELi mittekuuluvatele riikidele**

Lisaks sellele, et mitu ELi mittekuuluvat riiki on assotsieerunud Schengeni *acquis*'ga, on liit sõlminud mitu lepingut nende riikide assotsieerimiseks ka Dublini/Eurodaci õigustikuga:

- 2001. aastal sõlmitud leping Islandi ja Norra assotsieerimiseks⁶;
- 28. veebruaril 2008. aastal sõlmitud leping Šveitsi assotsieerimiseks⁷;
- 7. märtsil 2011. aastal sõlmitud leping Liechtensteini assotsieerimiseks⁸.

Selleks et kehtestada õigused ja kohustused Taani (kes, nagu eespool selgitatud, assotsieeriti Dublini/Eurodaci õigustikuga rahvusvahelise lepingu kaudu) ja eespool nimetatud assotsieeritud riikide vahel, sõlmiti liidu ja assotsieeritud riikide vahel veel kaks protokoll⁹.

Kooskõlas kolme eespool osutatud lepinguga kiidavad assotsieeritud riigid Dublini/Eurodaci õigustiku ja selle edasiarendamise vastuväideteta heaks. Nad ei osale ühegi Dublini õigustikku muutva või sellel põhineva õigusakti (sealhulgas käesoleva ettepaneku) vastuvõtmises, ent peavad komisjonile pärast seda, kui nõukogu ja Euroopa Parlament on õigusakti heaks kiitnud, ettenähtud ajavahemiku jooksul teatama, kas nad nõustuvad asjaomase õigusakti sisuga. Juhul kui Norra, Island, Šveits või Liechtenstein ei nõustu Dublini/Eurodaci õigustikku muutva või sellel põhineva õigusaktiga, lõpetatakse nendega sõlmitud asjaomased lepingud, välja arvatud juhul, kui lepingute alusel loodud ühis-/segakomitee otsustab ühehäälselt teisiti.

- **Subsidiaarsus (ei kuulu liidu ainupädevusse)**

ELi toimimise lepingu V jaotisega, milles käsitletakse vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala, antakse teatavad volitused neis küsimustes Euroopa Liidule. Selliseid volitusi tuleb teostada kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikliga 5, st niisuguses ulatuses ja siis, kui liikmesriigid ei suuda piisavalt saavutada kavandatava meetme eesmäärke, kuid kavandatud meetme ulatuse või toime tõttu saab neid paremini saavutada liidu tasandil.

varjupaigataotluse läbivaatamise eest, ning sõrmejälgede võrdlemise Eurodac-süsteemi kehtestamist Dublini konventsiooni tõhusa kohaldamise eesmärgil (ELT L 66, 8.3.2006, lk 38).

⁶ Leping Euroopa Ühenduse ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel, mis käsitleb kriteeriumide ja mehhanismide kehtestamist selle riigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis või Islandil või Norras esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest (EÜT L 93, 3.4.2001, lk 40).

⁷ Leping Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahel, mis käsitleb kriteeriumide ja mehhanismide kehtestamist selle riigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis või Šveitsis esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest (ELT L 53, 27.2.2008, lk 5).

⁸ Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vaheline protokoll, millega assotsieeritakse Liechtensteini Vürstiriiki lepinguga Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahel, mis käsitleb kriteeriumide ja mehhanismide kehtestamist selle riigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis või Šveitsis esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest (ELT L 160, 18.6.2011, lk 39).

⁹ Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelisele lepingule (mis käsitleb liikmesriigis või Šveitsis esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest vastutava riigi määramise kriteeriume ja mehhanisme) lisatud Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vaheline protokoll (sõlmitud 24. oktoobril 2008; ELT L 161, 24.6.2009, lk 8) ning Euroopa Ühenduse ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelisele lepingule (mis käsitleb kriteeriumide ja mehhanismide kehtestamist selle riigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis või Islandil või Norras esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest) lisatud protokoll (ELT L 93, 3.4.2001).

Ettepanekuga võetakse kasutusele ümberpaigutamise mehhanism, et tegeleda struktuurselt ulatuslikust ja ebaproportsionaalsest sisserändest põhjustatud kriisiolukorraga mis tahes liikmesriigis, saavutada vastutuse õiglane jagamine liikmesriikide vahel ning sätestada erand Dublini määruses sisalduvatest vastutuse jagamise kriteeriumidest. Põhimõtteliselt sekkub EL siis, kui liikmesriik ei suuda olukorraga üksi toime tulla. Lisaks on ettepaneku eesmärk tagada Dublini süsteemi nõuetekohane kohaldamine kriisiaegadel ning tegeleda kolmandate riikide kodanike teisese rändega ühest liikmesriigist teise, probleemiga, mis on oma olemuselt riikidevaheline. On selge, et üksikute liikmesriikide võetavate meetmetega ei suudeta rahuldavalt lahendada ühiseid probleeme, millega kõik liikmesriigid selles valdkonnas kokku puutuvad. ELi meetmed on solidaarsuse ja jagatud vastutuse põhimõttele tuginedes selles valdkonnas väga vajalikud.

- **Proportsionaalsus**

Määrus (EL) nr 604/2013 ei sisalda oma praegusel kujul vahendeid, mis võimaldaksid tulemuslikult toime tulla liikmesriikide varjupaigasüsteemidele tekkinud äärmusliku survega. Euroopa Komisjoni ja Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti (EASO) käsutuses olevad mitmesugused finants- ja operatiivmeetmed liikmesriikide varjupaigasüsteemide toetamiseks on osutunud kriisiolukordadega toimetulekuks ebapiisavaks. Täiendavate ELi tasandi meetmete kasutuselevõtt ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik, et pakkuda piisavat raamistikku varjupaiga valdkonnas tekkida võivate kiireloomuliste ja keeruliste olukordade tulemuslikuks lahendamiseks.

- **Põhiõigused**

Kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanismi kasutuselevõttuga tagatakse ELi põhiõiguste hartas (edaspidi „harta“) sätestatud põhiõigused ilmselgelt rahvusvahelist kaitset vajavatele varjupaigataotlejatele.

Kindlustades asjaomastele isikutele kiire juurdepääsu asjakohasele rahvusvahelise kaitse andmise menetlusele, püütakse käesoleva ettepanekuga kaitsta varjupaigaõigust ja tagada kaitse tagasi- ja väljasaatmise eest vastavalt harta artiklitele 18 ja 19. Lisaks sellele, tagades asjaomaste isikute üleviimise liikmesriiki, mis suudab neile tagada asjakohased vastuvõtutingimused ja integratsiooniväljavaated, püütakse käesoleva ettepanekuga igakülgsest tagada ka inimväärikus ja kaitse piinamise ja ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise eest, nagu on sätestatud harta artiklites 1 ja 4. Samuti on käesoleva ettepaneku eesmärk kaitsta lapse õigusi kooskõlas harta artikliga 24 ja õigust perekonna ühtsusele vastavalt harta artiklile 7.

3. KONSULTEERIMINE HUVITATUD ISIKUTEGA

Ettepanek, millega võetakse kasutusele mehhanism, et tegeleda struktuurselt kriisiolukordadega varjupaiga valdkonnas, esitatakse mitmes liikmesriigis praegu kestva varjupaigakriisi tõttu, sest käimasolev kriis osutab tungivale vajadusele kehtestada struktuursem süsteem, mille raames saaks liit kiiresti tegutseda. Ettepanek kujutab endast jätku Euroopa rände tegevuskavale, mille üle toimusid kõikide huvitatud isikutega laialdased konsultatsioonid.

Teised ELi institutsioonid ja peamised osalejad on oma üldisi vaateid selle teema kohta juba väljendanud. Oma 23. aprilli 2015. aasta avalduses kohustus Euroopa Ülemkogu arutama võimalusi korraldada vabatahtlikkuse alusel hädaolukorras ümberpaigutamist kõigisse liikmesriikidesse. Rände tegevuskava üle peetud arutelude kontekstis vahetasid Euroopa Parlament (täiskogu istungil 19. mail 2015) ja nõukogu (15. juunil 2015) arvamusi ka

ümberpaigutamise mehhanismi kohta. Euroopa Parlamendi kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon kutsus oma raportis¹⁰ komisjoni tegema ettepaneku ümberpaigutamise alalise mehhanismi kohta ning nõudis, et ettepanek võetaks vastu seadusandliku tavamenetluse kohaselt.

ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Amet ja kodanikuühiskond on kutsunud Euroopa Liitu võtma kasutusele rohkem ELi-siseseid solidaarsuse vahendeid ja kehtestama rahvusvahelise kaitse taotlejate õiglasema jaotamise süsteem.

4. MÕJU EELARVELE

Kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanismi alalise raamistiku kasutuselevõtmine ei avalda mõju ELi eelarvele. Raamistiku aktiveerimise mõju eelarvele hinnatakse asjaomaste liikmesriikide konkreetse olukorra kontekstis.

5. ETTEPANEKU TEATAVATE SÄTETE ÜSIKASJALIK SELGITUS

Ettepanekuga muudetakse määrust (EL) nr 604/2013, võttes kasutusele kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanismi ja delegeerides komisjonile ELi toimimise lepingu artikli 290 kohase õiguse võtta vastu õigusakte, millega käivitatakse see mehhanism selgelt kindlaksmääratud tingimustel konkreetse riigi suhtes või millega mehhanismi kohaldamine peatatakse.

Järgnevalt kirjeldatakse ettepaneku peamisi elemente.

- **Tingimused, mille korral kohaldatakse liikmesriigi suhtes kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanismi**

Kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanismi käivitamiseks peab komisjon tõendatud teabe, eelkõige EASO ja Frontexi kogutud teabe alusel kindlaks tegema, et konkreetsetes liikmesriigis on tekkinud kriisiolukord, mis seab ohtu määruse (EL) nr 604/2013 kohaldamise, sest kolmandate riikide kodanike või kodakondsuseta isikute ulatuslik ja ebaproportsionaalne sisseränne avaldab liikmesriigi varjupaigasüsteemile äärmuslikku survet. Kriisiolukord peab olema nii mastaapne, et avaldab äärmuslikku survet isegi hästikorraldatud varjupaigasüsteemile, ning seda hinnates tuleb arvesse võtta ka asjaomase liikmesriigi suurus.

Ettepanekus nähakse ette selged näitajad, mida komisjon peab hindamisel muu hulgas arvestama: rahvusvahelise kaitse taotlejate ning ebaseaduslikult sisenenud kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute koguarv kuue kuu jooksul enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist, selliste arvude suurenemine võrreldes eelmise aasta sama perioodiga ning eelneva 18 kuu taotluste arv elanike kohta liikmesriigis, millest taotlejad ümber paigutatakse, võrreldes liidu keskmisega.

- **Ümberpaigutatavate varjupaigataotlejate kategooriad**

Tehakse ettepanek käivitada kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanism ainult nende taotlejate suhtes, kes vajavad esmapilgul ilmselt rahvusvahelist kaitset ja kelle eest oleks

¹⁰ Raport ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus, millega kehtestatakse rahvusvahelise kaitse valdkonnas ajutised meetmed Itaalia ja Kreeka toetamiseks; kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon, raportöör: Ska Keller (A8-0245/2015).

määruse (EL) nr 604/2013 III peatüki kriteeriumide kohaselt pidanud muidu vastutama kriisiolukorda sattunud liikmesriik. Ettepanekus määratletakse sellised taotlejad kui konkreetsete riikide kodakondsusega taotlejad, kelle taotluste rahuldamise määr on uusimate kättesaadavate, kord kvartalis ajakohastatavate üleliiduliste keskmiste Eurostati andmete kohaselt 75 % või suurem.

- **Kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanismi kirjeldus**

Kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanismi raames vaatab eespool viidatud isikute taotlused läbi teine liikmesriik (ümberpaigutamise sihtliikmesriik). Sellisel juhul kohaldatakse erandina määruse (EL) nr 604/2013 artiklitest 21, 22 ja 29 ümberpaigutamise menetlust, mis on sätestatud IV lisas.

Ettepanekuga nähakse ette lihtne ümberpaigutamise menetlus, mis peab tagama asjaomaste isikute kiire üleviimise ümberpaigutamise sihtliikmesriiki. Iga liikmesriik määrab kindlaks riikliku kontaktpunkti ja edastab selle andmed teistele liikmesriikidele ja Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiametile (EASO).

Liikmesriigid avaldavad korrapäraselt ja hiljemalt iga kolme kuu tagant nende taotlejate arvu, keda saab kiiresti nende territooriumile ümber paigutada, ja mis tahes muu asjakohase teabe. Liikmesriik, millest taotlejad ümber paigutatakse, määrab seejärel koos EASO ja vajaduse korral koos teiste liikmesriikide kontaktametnikega kindlaks konkreetsed taotlejad, keda oleks võimalik ümber paigutada, ning teeb teistele liikmesriikidele ettepaneku paigutada kõnealused taotlejad ümber nende territooriumile. Seda tehes tuleks eelistada haavatavaid varjupaigataotlejaid. Kui ümberpaigutamise sihtriik on ettepaneku heaks kiitnud, peab liikmesriik, millest taotlejad ümber paigutatakse, tegema taotleja ümberpaigutamise kohta ametliku otsuse ja selle taotlejale edastama. Ettepanekus täpsustatakse, et taotlejaid, kellelt tuleb määruse (EL) nr 603/2013 artiklis 9 sätestatud kohustuste kohaselt võtta sõrmejäljed, ei või ümber paigutada enne, kui neilt on võetud sõrmejäljed. Samuti täpsustatakse, et liikmesriikidel on õigus taotleja ümberpaigutamisest nende territooriumile keelduda ainult juhul, kui see kujutaks ohtu riigi julgeolekule või avalikult korrale, või kui esinevad direktiivi 2011/95/EL artiklites 12 ja 17 sätestatud välistavad asjaolud. Ettepanekuga nähakse ette, et kõik menetluse etapid tuleb lõpule viia võimalikult kiiresti, hiljemalt kahe kuu jooksul alates sellest, kui ümberpaigutamise sihtriik on teatanud nende taotlejate arvu, keda saaks tema territooriumile kiiresti ümber paigutada. Põhjendatud praktiliste takistuste korral nähakse ette täiendavad piiratud erandid.

Ettepanek sisaldab teise liikmesriiki ümberpaigutatavatele taotlejatele konkreetseid tagatisi. Selles sätestatakse õigus saada ümberpaigutamismenetluse kohta teavet, õigus saada ümberpaigutamisosus, milles peab olema nimetatud ümberpaigutamise sihtliikmesriik, ja õigus saada ümber paigutatud pereliikmetega samasse liikmesriiki. Ümberpaigutamise sihtliikmesriigi kindlaksmääramisel kohaldatakse määruses (EL) nr 604/2013 sätestatud kohustust võtta esmajärjekorras arvesse lapse parimaid huve. See tähendab muu hulgas, et liikmesriigil, millest taotlejad ümber paigutatakse, on kohustus anda teistele liikmesriikidele teada, kui ümberpaigutatav varjupaigataotleja on saatjata alaealine, ja tagada koos selle alaealise ümberpaigutamise suhtes huvi üles näidanud liikmesriigiga, et enne ümberpaigutamist hinnatakse lapse parimaid huve kooskõlas ÜRO lapse õiguste komitee

üldise märkusega nr 14 (2013), mis käsitleb lapse õigust sellele, et tema parimad huvid seataks esikohale¹¹.

- **Kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanismi käivitamine**

Kui komisjon on kindlaks teinud, et konkreetsetes liikmesriigis on täidetud ümberpaigutamise mehhanismi käivitamise tingimused, võtab ta vastu delegeeritud õigusakti, millele tuginedes hakatakse ümberpaigutamise mehhanismi kohaldama. Delegeeritud õigusaktis a) tuvastatakse, et liikmesriigis, millest taotlejad ümber paigutatakse, on kriisiolukord; b) määratakse kindlaks kõnealusest liikmesriigist ümberpaigutatavate isikute arv; c) määratakse kindlaks kõnealuste isikute jaotamine liikmesriikide vahel, kasutades selleks jaotusvalemit, ning d) kehtestatakse kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanismi rakendamise ajavahemik. Delegeeritud õigusakt jõustub üksnes siis, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole maksimaalselt ühe kuu jooksul pärast seda, kui komisjon on õigusakti teatavaks teinud, esitanud selle suhtes vastuväidet. Delegeeritud õigusakti võib kohaldada maksimaalselt kaks aastat.

- **Ümberpaigutatavate isikute arvu kindlaksmääramise meetod**

Ettepanekus sätestatakse objektiivsed ja kontrollitavad näitajad, mida komisjon peab arvesse võtma, kui ta määrab konkreetse liikmesriigi suhtes kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanismi käivitamiseks vajaliku delegeeritud õigusakti vastuvõtmise kontekstis kindlaks nende isikute arvu, kes tuleb kõnealusest liikmesriigist ümber paigutada. Need näitajad on eelkõige: taotlejate arv elaniku kohta viimase 18 kuu jooksul liikmesriigis, millest taotlejad ümber paigutatakse, ja eelkõige viimase kuue kuu jooksul enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist, võrreldes liidu keskmisega; kõnealuse liikmesriigi varjupaigasüsteemi suutlikkus; liikmesriigi osalemine varasemates solidaarsusalgatustes ning see, kui suures ulatuses on liikmesriiki toetatud varasemate ELi solidaarsusmeetmete raames.

Lisaks sellele kehtestatakse ümberpaigutatavate isikute hulgale ülempiir, nimelt 40 % asjaomasele liikmesriigile esitatud taotluste arvust viimase kuue kuu jooksul enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist.

- **Erieeskirjad juhuks, kui liikmesriigil ei ole ajutiselt võimalik taotlejate ümberpaigutamises osaleda**

Võttes arvesse, et erandlikke asjaolusid ei ole võimalik välistada, nähakse ettepanekuga ette, et liikmesriik võib ühe kuu jooksul pärast ümberpaigutamise mehhanismi käivitamiseks vastuvõetud delegeeritud õigusakti jõustumist teatada komisjonile, et ta ei suuda ajutiselt kas täielikult või osaliselt osaleda taotlejate ümberpaigutamises, esitades nõuetekohased põhjendused, mis on kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 sätestatud ELi põhiväärtustega. Teade esitatakse ühe aasta pikkuseks ajavahemikuks. Asjaomane liikmesriik peaks tegema ELi eelarvesse rahalise osamakse suurusega 0,002 % oma SKPst, et toetada kõigi teiste liikmesriikide jõupingutusi toimetulekuks kriisiolukorraga ja tagajärgedega, mis tulenevad tema suutmatusest ümberpaigutamises osaleda. Osalise ümberpaigutamises osalemise korral vähendatakse kõnealust osamaket vastavalt. Summa tuleks eraldada Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondile sihtotstarbelise tuluna.

Tuleb tagada, et solidaarsus kriisiolukorras olevate liikmesriikidega ümberpaigutamist vajavate inimeste arvu osas jääks püsima samal tasemel. Seepärast tuleks jaotuskvoodi

11

http://www2.ohchr.org/English/bodies/crc/docs/GC/CRC_C_GC_14_ENG.pdf

kohased eraldised, mis on ette nähtud liikmesriigile, kes on esitanud teatise, mille komisjon on heaks kiitnud, jagada teiste liikmesriikide vahel.

Ettepanekuga nähakse ette, et sellistes tingimustes tuleb ümberpaigutamise mehhanismi käivitamiseks vastuvõetud delegeeritud õigusakti muuta.

- **Täiendavad meetmed, mida peab võtma liikmesriik, millest taotlejad ümberpaigutatakse**

Solidaarsuse ja vastutuse põhimõttest lähtuvalt on ettepanekus sätestatud kohustus, mille kohaselt peab liikmesriik, millest taotlejad ümber paigutatakse, esitama komisjonile delegeeritud õigusakti jõustumiskuupäeval meetmete kava, et tagada kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanismi nõuetekohane rakendamine. Kui komisjon on kutsunud liikmesriiki koostama kriisohjamise tegevuskava vastavalt määruse (EL) nr 604/2013 artikli 33 lõikele 3, esitatakse ümberpaigutamise mehhanismi nõuetekohaseks rakendamiseks võetavad meetmed selle tegevuskava osana. Tegevuskava ise peaks sisaldama ulatuslikumaid varjupaigavaldkonna meetmeid, et suurendada muu hulgas riigi varjupaigasüsteemi suutlikkust. Ettepanekus nähakse ette tingimused, mille alusel võib komisjon otsustada peatada ümberpaigutamise mehhanismi kohaldamise selle liikmesriigi suhtes, millest taotlejad ümber paigutatakse, kui see liikmesriik oma kohustust ei täida.

Ettepanekuga võetakse tagasi eeskirjad, mida rakendatakse rahvusvahelist kaitset taotlevate ja selle saanud isikute teisele rände ärahoidmiseks ja teisele rände probleemidega tegelemiseks, ning nähakse ette uued eeskirjad juhuks, kui rahvusvahelise kaitse saanud isikud sisenevad pärast nende ümberpaigutamist ebaseaduslikult teise liikmesriigi territooriumile või viibivad seal ebaseaduslikult. Eelkõige sätestatakse, et ümberpaigutamise sihtliikmesriik võtab tagasi rahvusvahelise kaitse saanud isiku, kes on pärast ümberpaigutamist esitanud taotluse mõnes muus liikmesriigis kui ümberpaigutamise sihtliikmesriik või kes viibib elamisloata mõne muu liikmesriigi kui ümberpaigutamise sihtliikmesriigi territooriumil.

- **Jaotuskvoodi arvutamine**

1. Jaotuskvoot

a) Rahvaarv – 40 % jaotuskvoodist (40 %-line kaal)

b) Kogu SKT – 40 % jaotuskvoodist (40 %-line kaal)

c) Varjupaigataotluste keskmine arv möödunud viiel aastal ühe miljoni elaniku kohta – 10 % jaotuskvoodist (10 %-line kaal, mille puhul rahvaarvu ja SKP mõju ei tohi olla üle 30 %)

d) Töötuse määr – 10 % jaotuskvoodist (10 %-line kaal, mille puhul rahvaarvu ja SKP mõju ei tohi olla üle 30 %).

2. Valemid

Rahvaarvu mõju $_{LR/AR} = \frac{\text{rahvaarv}_{LR/AR}}{\text{rahvaarv}_{EL+(32)}} \quad (\text{LR-liikmesriik; AR-assotsieerunud riik})$

SKP mõju $_{LR/AR} = \frac{SKP_{LR/AR}}{SKP_{EL+(32)}}$

Taotluste mõju $_{LR/AR} = \min \left\{ \frac{1}{\sum_{i=1}^{32} \text{taotlejate keskmine arv (möödunud 5 aastal) miljoni elaniku kohta}_{LR/AR}}, 30\% (\text{rahvaarvu mõju}_{LR/AR} + SKP \text{ mõju}_{LR/AR}) \right\}$

Töötuse mõju $_{LR/AR} = \min \left\{ \frac{1}{\sum_{i=1}^{32} \frac{\text{töötuse määr}_{LR/AR}}{\text{töötuse määr}_{LR/ARi}}}, 30\% (\text{rahvaarvu mõju}_{LR/AR} + SKP \text{ mõju}_{LR/AR}) \right\}$

Kvoot (ülempiiri kohaldades) $_{LR/AR} = \text{jaotus} * (40\% \text{ rahvaarvu mõju}_{LR/AR} + 40\% SKP \text{ mõju}_{LR/AR} + 10\% \text{ taotluste mõju}_{LR/AR} + 10\% \text{ töötuse mõju}_{LR/AR})$

Jaotamata kvoot $_{LR/AR} = (\text{jaotus} - \sum_{i=1}^{32} \text{kvoot (ülempiiri kohaldades)}_{LR/ARi}) * (50\% \text{ rahvaarvu mõju}_{LR/AR} + 50\% SKP \text{ mõju}_{LR/AR})$

Lõplik jaotuskvoot $_{LR/AR} = \text{kvoot (ülempiiri kohaldades)}_{LR/AR} + \text{jaotamata kvoot}_{LR/AR}$

Lõplik osakaal $_{LR/AR}$ (tegelik kvoot) $= \frac{\text{lõplik jaotuskvoot}_{LR/AR}}{\text{jaotus}} * 100\%$

3. Arvutamine

Allpool esitatakse näide selle kohta, kuidas arvutada 120 000 varjupaigataotleja määramine riigile X, kui ümberpaigutamises osalevad kõik liikmesriigid ja assotsieerunud riigid (EL+).

(a) Rahvaarv

Selleks et arvutada rahvaarvu kriteeriumi mõju jaotuskvoodile, jagatakse riigi X elanike arv kõigi 28 liikmesriigi ja 4 assotsieerunud riigi elanike arvuga (EL+ = 32).

Näide

Riigi X rahvaarv: 4 625 885; EL+ rahvaarv kokku: 521 959 960

Rahvaarvu mõju $_X = \frac{4.625.885}{521.959.960} = 0,89 \%$

Rahvaarvu kriteeriumi mõju riigi X jaotuskvoodile on 0,89 %.

(b) Kogu SKP

Selleks et arvutada kogu SKP kriteeriumi mõju jaotuskvoodile, jagatakse riigi X kogu SKP kõigi 28 liikmesriigi ja 4 assotsieerunud riigi kogu SKPde summaga (EL+ = 32).

Näide

Riigi X kogu SKP (miljonites eurodes): 185 411; EL+ kõigi SKPde summa (miljonites eurodes): 14 854 924

SKP mõju $_X = \frac{185.411,7}{14.854.924} = 1,25 \%$

SKP kriteeriumi mõju riigi X jaotuskvoodile on 1,25 %.

(c) Varjupaigataotluste keskmine arv möödunud viiel aastal ühe miljoni elaniku kohta – 10 % jaotuskvoodist (10 %-line kaal, mille puhul rahvaarvu ja SKP mõju ei tohi olla üle 30 %)

(pöördvõrdeline mõju)

Varjupaigataotluste mõju jaotuskvoodile on pöördvõrdelises suhtes, st mida suurem on varjupaigataotluste arv, seda väiksem on tegur.

Selleks et ära hoida kõnealuse kriteeriumi ebaproportsionaalne mõju kogu kvoodile, kohaldatakse ülemmäära, mille kohaselt varjupaigataotluste mõju väärtus ei tohi moodustada rohkem kui 30 % rahvaarvu ja SKP mõjude summast.

Näide

Varjupaigataotluste keskmine arv möödunud viiel aastal ühe miljoni elaniku kohta riigis

X: 287; pöördväärtus: $\frac{1}{287} = 0,00348$.

Varjupaigataotluste keskmine arv möödunud viiel aastal ühe miljoni elaniku kohta EL+-is (pöördväärtus): 0,14831

Varjupaigataotluste mõju $x = \frac{\frac{1}{287}}{0,14831} = \frac{0,00348}{0,14831} = \underline{2,35 \%}$

Ülempiir_x = 30 % (0,89 % (rahvaarvu mõju) + 1,25 % (SKP mõju)) = 0,64 %

Varjupaigataotluste kriteeriumi tegelik mõju riigile X on 2,35 %, aga kvoodi arvutamisel kohaldatakse ülempiiri väärtust (0,64 %).

(d) Töötuse määr – 10 % jaotuskvoodist (10 %-line kaal, mille puhul rahvaarvu ja SKP mõju ei tohi olla üle 30 %).

Samamoodi nagu varjupaigataotluste kriteeriumi puhul, on ka töötuse määra mõju jaotuskvoodile pöördvõrdelises suhtes, st mida kõrgem on töötuse määr, seda väiksem on tegur. Selleks et ära hoida kõnealuse kriteeriumi ebaproportsionaalne mõju kogu kvoodile, kohaldatakse ülemmäära, mille kohaselt töötuse määra mõju väärtus ei tohi moodustada rohkem kui 30 % rahvaarvu ja SKP mõjude summast.

Näide

Riigi X töötuse määr: 11,3 %, pöördväärtus: $\frac{1}{11,3} = 0,0884955$

EL+-i töötuse määrade summa (pöördväärtus): 4,345698

Töötuse määra mõju $x = \frac{0,0884955}{4,345698} = \underline{2,04 \%}$

30 %-line ülempiir_x = 0,64 %

Töötuse määra kriteeriumi tegelik mõju riigile X on 2,04 %, aga kvoodi arvutamisel kohaldatakse ülempiiri väärtust (0,64 %).

(e) 120 000 taotleja määramine riigile X, kasutades ülempiiri

Näide

$Määramine_x = 120\,000 * (40\% \text{-line rahvaarvu mõju (0,89 \%)} + 40\% \text{-line SKP mõju (1,25 \%)} + 10\% \text{-line varjupaigataotluste mõju (ülempiiriga)} - 0,64\% + 10\% \text{-line töötuse määra mõju (ülempiiriga)} - 0,64\%) = 1\,178$

Riigile X ülempiiri kasutades määratud taotlejate arv: 1 178

(f) Jaotamata taotlejate määramine

Ülempiiri tõttu jääb üle teatav arv taotlejaid, kes tuleb samuti ära jaotada. Nende taotlejate jaotamine põhineb asjaomase riigi rahvaarvu ja SKP mõjul (50 % – 50 %). Jaotamata taotlejate arv liidetakse arvule, mis määrati kindlaks ülempiiri kasutades.

Näide

Riigile X ülempiiri kasutades määratud taotlejate arv: 1 178;

Kogu EL+-le ülempiiri kasutades määratud taotlejate arv: 102,801;

Jaotada jäävate taotlejate arv: 17 199

$Allesjäänud\ taotlejad_x = 17\,199 * (50\% \text{ rahvaarvu mõju} + 50\% \text{ SKP mõju}) = 17.199 * 1,07\% = \underline{184}$

Riigile X määratavate taotlejate lõplik arv on 1 362 ja jaotuskvoot 1,13 %

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega kehtestatakse kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanism ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrust (EL) nr 604/2013, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 78 lõike 2 punkti e, võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut, olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele, võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust, võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust, toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 604/2013 on kehtestatud mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest; need mehhanismid põhinevad kõnealuse määruse III peatükis sätestatud objektiivsetel kriteeriumidel.
- (2) Vastavalt aluslepingu artiklile 80 tuleks liidu piirikontrolli, varjupaiga ja sisserände valdkonna poliitika kavandamisel ja elluviimisel juhinduda liikmesriikide vahelise solidaarsuse ja vastutuse õiglase jagamise põhimõtetest ning selles valdkonnas vastu võetud liidu õigusaktid peavad sisaldama kohaseid meetmeid nende põhimõtete rakendamiseks.
- (3) Ühe liikmesriigi varjupaigasüsteemile langenud äärmuslik koormus võib ohustada määruse (EL) nr 604/2013 kohaldamist. Kuigi käesoleva määrusega nähakse ette varajase hoiatamise, valmisoleku ja varjupaigakriiside ohjamise protsess, ei nähta sellega ette sellises olukorras erandite tegemist kehtestatud kriteeriumidest. Selleks et hoida kriisiolukorra lahendamiseks kaasnevad pingutused liikmesriikide vahel tasakaalus ja tagada kiire juurdepääs rahvusvahelise kaitse andmise menetlustele, tuleks kasutusele võtta kriisimehhanism nende taotlejate ümberpaigutamiseks, kellel on selge vajadus rahvusvahelise kaitse järele. Ümberpaigutamismeetmete kohaldamine konkreetse liikmesriigi suhtes ei tohiks piirata võimalust kohaldada

samal ajal samade liikmesriikide suhtes käesoleva määruse artikli 33 lõiget 3. Käesoleva määruse artikli 33 lõige 3 ei ole ümberpaigutamismeetmete kohaldamise eeltingimus.

- (4) Ümberpaigutamismeetmete kohaldamine konkreetse liikmesriigi suhtes ei tohiks piirata nõukogu võimalust võtta komisjoni ettepaneku põhjal vastu ajutisi meetmeid vastavalt artikli 78 lõikele 3, juhul kui liikmesriigis tekib kolmandate riikide kodanike ootamatu sissevoolu tõttu hädaolukord.
- (5) Kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanismi tuleks vaadelda laiemas meetmete kontekstis, mida liikmesriigis võib olla vaja võtta tõhusa migratsioonipoliitika tagamiseks, kaasa arvatud esmase vastuvõtu meetmed ja nende kolmanda riigi kodanike tagasisaatmine, kellel ei ole õigust direktiivi 2008/115/EÜ sätete kohaselt selle liikmesriigi territooriumile jääda (nn kriisikolde süsteem).
- (6) Komisjonis on praegu käsil Dublini määruse põhjalik hindamine ning selle tulemusel võidakse Dublini süsteem laialtlevitatult läbi vaadata.
- (7) Plaanis on luua selge ja toimiv ümberpaigutamissüsteem, mille aluseks on liidu tasandil esimese astme menetlustes (vastavalt Eurostati määratlusele) tehtud rahvusvahelise kaitse andmise otsuste keskmine protsendimäär liidu tasandil rahvusvahelise kaitse taotluste suhtes esimeses astmes tehtud otsuste koguarvust, lähtudes uusimast kättesaadavast statistikast. Ühest küljest peaks see määr aitama nii palju kui võimalik tagada, et kõik selgelt rahvusvahelist kaitset vajavad taotlejad saaksid võimalikult kiiresti ja täielikult kasutada oma õigusi kaitsele ümberpaigutamise sihtliikmesriigis. Teisalt aitaks see nii palju kui võimalik ära hoida tõenäoliselt negatiivse vastuse saavate taotlejate ümberpaigutamise teise liikmesriiki ja sellega nende liidus viibimise põhjendamatu pikendamise. Lähtudes Eurostati uusimast avaldatud ja ajakohastatud kvartaliandmetest esimeses astmes tehtud otsuste kohta, tuleks nimetatud määrana kasutada 75 %.
- (8) Selgelt rahvusvahelist kaitset vajavate taotlejate ümberpaigutamine peaks toimuma III lisas sätestatud jaotusvalemi alusel. Ettepanekus esitatav jaotuskvoot peaks põhinema järgmisel: a) rahvaarv (40 %-line kaal), b) kogu SKP (40 %-line kaal), c) varjupaigataotluste keskmine arv miljoni elaniku kohta ajavahemikul 2010–2014 (10 %-line kaal, mille puhul rahvaarvu ja SKP mõju kvoodile ei tohi olla üle 30 %, et hoida ära kõnealuse kriteeriumi ebaproportsionaalne mõju kogu jaotamisele) ning d) töötuse määr (10 %-line kaal, mille puhul rahvaarvu ja SKP mõju kvoodile ei tohi olla üle 30 %, et hoida ära kõnealuse kriteeriumi ebaproportsionaalne mõju kogu jaotamisele).
- (9) Erandjuhtudel, kui liikmesriik teatab komisjonile, et ta ei suuda ühe aasta jooksul kas täielikult või osaliselt osaleda taotlejate ümberpaigutamises ja esitab nõuetekohased põhjendused, mis on kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 sätestatud ELi põhiväärtustega, peaks see liikmesriik selle asemel andma rahalise panuse ELi eelarvesse summas 0,002 % SKPst, millega toetatakse kõigi teiste liikmesriikide jõupingutusi toimetulekus kriisiolukorra ja tagajärgedega, mis tulenevad sellise liikmesriigi mitteosalemisest ümberpaigutamises. Osalise osalemise korral ümberpaigutamises tuleks kõnealust summat vastavalt vähendada. See summa tuleks eraldada Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi sihtotstarbelise tuluna.
- (10) Tuleb tagada, et ümberpaigutamist vajavate inimeste arvu mõttes jääks solidaarsus kriisiolukorraga silmitsi seisva liikmesriigiga muutumatuks. Seepärast tuleks

jaotuskvoodi kohased eraldised, mis on ette nähtud liikmesriigi puhul, kes on esitanud teatise, mille komisjon on heaks kiitnud, ära jagada teiste liikmesriikide vahel.

- (11) On vaja tagada, et toimub kiire ümberpaigutamismenetlus ning et ümberpaigutamismenetluse rakendamisega kaasneb tihe halduskoostöö liikmesriikide vahel ja Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti (EASO) operatiivtugi.
- (12) Kogu ümberpaigutamismenetluse vältel tuleks võtta arvesse riiklikku julgeolekut ja avalikku korda, kuni taotleja üleviimine on teoks saanud. Järgides täielikult taotleja põhiõigusi, sealhulgas asjakohaseid andmekaitse-eeskirju, peaksid liikmesriigid teavitama teisi liikmesriike taotlejatest, kelle puhul on põhjendatult alust arvata, et ta kujutab ohtu riigi julgeolekule või avalikule korrale.
- (13) Ilmselt rahvusvahelist kaitset vajavate taotlejate ümberpaigutamisel sellest liikmesriigist, millest taotlejad ümber paigutatakse, tuleks eelistada selliseid taotlejaid, kes on haavatavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/33/EL¹² artiklite 21 ja 22 tähenduses. Sellega seoses tuleks esmajärjekorras silmas pidada taotlejate erivajadusi, sealhulgas tervist. Esmajärjekorras tuleks alati arvesse võtta lapse huve.
- (14) Ilmselt rahvusvahelist kaitset vajavate taotlejate integreerimine vastuvõtvasse ühiskonda on hästi toimiva Euroopa ühise varjupaigasüsteemi alustala. Seega, selleks et otsustada, milline liikmesriik peaks olema ümberpaigutamise sihtliikmesriik, tuleks lisaks erilist tähelepanu pöörata asjaomaste taotlejate kvalifikatsioonidele ja omadustele, näiteks nende keeleoskusele ning muudele asjaoludele, mis põhinevad nende perekondlikel, kultuurilistel ja sotsiaalsetel seostel ning mis võiksid hõlbustada nende integreerumist ümberpaigutamise sihtliikmesriigis. Eriti haavatavate taotlejate puhul tuleks arvesse võtta ümberpaigutamise sihtliikmesriigi suutlikkust pakkuda neile piisavat tuge ning vajadust tagada selliste taotlejate õiglane jaotus liikmesriikide vahel. Võttes nõuetekohaselt arvesse mittediskrimineerimise põhimõtet, võivad ümberpaigutamise sihtliikmesriigid eespool nimetatud teabele tuginedes nimetada oma eelistusi taotlejate suhtes, mille põhjal liikmesriik, millest taotlejad ümber paigutatakse, konsulteerides Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiametiga ja vajaduse korral kontaktametnikega, võib koostada võimalike asjaomasesse sihtliikmesriiki ümberpaigutatavate taotlejate nimekirjad.
- (15) Kontaktametnike määramine liikmesriikide poolt sellesse liikmesriiki, millest taotlejad ümber paigutatakse, peaks hõlbustama ümberpaigutamismenetluse tulemuslikku rakendamist, sealhulgas võimalike ümberpaigutatavate taotlejate asjakohast kindlaks tegemist, võttes eelkõige arvesse nende haavatavust ja kvalifikatsiooni. Seoses nii kontaktametnike määramisega sellesse liikmesriiki, millest taotlejad ümber paigutatakse, kui ka kõnealuste ametnike tööülesannete täitmisega peaksid ümberpaigutamise sihtliikmesriik ja liikmesriik, millest taotlejad ümber paigutatakse, vahetama asjakohast teavet ning jätkama tihedat koostööd kogu ümberpaigutamismenetluse jooksul.
- (16) Tuleks võtta meetmeid, et vältida ümberpaigutatud isikute teisest rännet ümberpaigutamise sihtliikmesriigist teistesse liikmesriikidesse. Eelkõige tuleks

¹²

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/33/EL, 26. juuni 2013, millega sätestatakse rahvusvahelise kaitse taotlejate vastuvõtu nõuded (ELT L 180, 29.6.2013, lk 96).

taotlejaid teavitada liikmesriikide piires ebaseadusliku edasiliikumise tagajärgedest ja asjaolust, et kui vastutav liikmesriik annab neile rahvusvahelise kaitse, on neil rahvusvahelise kaitsega kaasnevad õigused olemas põhimõtteliselt ainult selles liikmesriigis.

- (17) Selleks et ära hoida rahvusvahelise kaitse saajate edasiliikumist, peaksid liikmesriigid teatama kaitse saajatele, millistel tingimustel nad võivad seaduslikult teise liikmesriiki siseneda ja seal viibida, ning ühtlasi võivad nad kehtestada aruandluskohustuse. Lisaks tuleb käesoleva määruse kohaldamisalasse hõlmata rahvusvahelise kaitse saanud isikud, kes on ümber paigutatud, et tagada sihtliikmesriigi poolt selliste isikute tagasivõtmine, kes on saanud rahvusvahelise kaitse, kuid on sisenenud muu kui ümberpaigutamise sihtliikmesriigi territooriumile ilma, et oleksid täidetud tingimused selles teises liikmesriigis viibimiseks.
- (18) Peale selle, ning kooskõlas direktiivis 2013/33/EL sätestatud eesmärkidega peaks vastuvõtutingimuste ühtlustamine liikmesriikides aitama piirata rahvusvahelise kaitse taotlejate teisest liikumist ühest liikmesriigist teise erinevuste tõttu liikmesriikide vastuvõtutingimustes. Selle eesmärgi saavutamiseks peaksid liikmesriigid kaaluma aruandluskohustuse kehtestamist ning rahvusvahelise kaitse taotlejatele vastuvõtu materiaalsete tingimuste, sealhulgas majutuse, toidu ja rõivaste võimaldamist üksnes mitterahalises vormis, samuti vajaduse korral selle tagamist, et taotlejad antakse otse üle ümberpaigutamise sihtliikmesriigile. Samuti ei tohiks liikmesriigid rahvusvahelise kaitse taotluste läbivaatamise ajal, nagu on ette nähtud varjupaigaküsimusi käsitlevas ja Schengeni *acquis*'s, anda taotlejatele siseriiklikke reisidokumente ega muid soodustusi, näiteks rahalisi vahendeid, mis võiksid hõlbustada nende ebaseaduslikku liikumist teistesse liikmesriikidesse, kui selleks ei ole tõsiseid humanitaarseid põhjusi. Juhul kui taotlejad liiguvad ebaseaduslikult teistesse liikmesriikidesse, tuleks nad saata tagasi ümberpaigutamise sihtliikmesriiki.
- (19) Selleks, et kiiresti lahendada kriisiolukorrad, mis tulenevad äärmuslikust rändesurvest teatavate liikmesriikide varjupaigasüsteemile, tuleks komisjonile anda volitused võtta vastu õigusakte vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 290 ka seoses konkreetse liikmesriigis ümberpaigutamismeetmete kohaldamisega konkreetse liikmesriigi suhtes ning samuti seoses selliste meetmete kohaldamise lõpetamisega.
- (20) Delegeeritud õigusaktide vastuvõtmiseks antud volituste teostamisel ei lähe komisjon kaugemale, kui on vaja selleks, et teha kindlaks, kas ümberpaigutamistingimustest ja käesoleva määruse artikli 33a lõikega 4 ja artikli 33d lõikega 2 ettenähtud muudest elementidest on kinni peetud. Eriti tähtis on, et komisjon peaks ettevalmistustööde ajal asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (21) *[Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artikli 3 kohaselt on nimetatud liikmesriigid teatanud oma soovist osaleda käesoleva määruse vastuvõtmisel ja kohaldamisel.]*

VÕI

- (21) *[Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1 ja 2 kohaselt, ilma et see piiraks nimetatud protokoll artikli 4 kohaldamist, ei osale nimetatud liikmesriigid käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole nende suhtes siduv ega kohaldatav.]*

VÕI

- (21) *[Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1 ja 2 kohaselt, ja ilma et see piiraks kõnealuse protokoll lõike 4 kohaldamist, ei osale Ühendkuningriik käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.]*
- (22) *Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artikli 3 kohaselt on Iirimaa teatanud (... kirjaga) oma soovist osaleda käesoleva määruse vastuvõtmisel ja kohaldamisel.]*

VÕI

- (21) *[Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artikli 3 kohaselt on Ühendkuningriik teatanud (... kirjaga) oma soovist osaleda käesoleva määruse vastuvõtmisel ja kohaldamisel.]*
- (22) *Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukohta käsitleva protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1 ja 2 kohaselt, ja ilma et see piiraks kõnealuse protokoll artikli 4 kohaldamist, ei osale Iirimaa käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.]*
- (22) *Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokoll nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.]*
- (23) *Määrust (EL) nr 604/2013 tuleks seetõttu vastavalt muuta,*

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL) nr 604/2013 muudetakse järgmiselt.

- (1) Artiklisse 2 lisatakse järgmised punktid:

„o) „ümberpaigutamine” – taotleja üleviimine käesoleva määruse III peatükis sätestatud kriteeriumide kohaselt tema rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest vastutava liikmesriigi territooriumilt („liikmesriik, millest taotlejad ümberpaigutatakse”) ümberpaigutamise sihtliikmesriigi territooriumile;

p) „ümberpaigutamise sihtliikmesriik” – liikmesriik, mis muutub käesoleva määruse alusel vastutavaks rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest pärast taotleja ümberpaigutamist kõnealuse liikmesriigi territooriumile.”

(2) Artikli 4 lõikesse 1 lisatakse järgmine punkt:

„g) vajaduse korral ümberpaigutamise menetlus, mis on sätestatud VI peatüki VII jaos.”

(3) Artikli 18 lõikesse 1 lisatakse järgmine punkt:

„e) võtma artiklites 23, 24, 25 ja 29 sätestatud tingimustel tagasi rahvusvahelise kaitse saanud isiku, kes pärast ümberpaigutamist on esitanud taotluse mõnes muus liikmesriigis kui ümberpaigutamise sihtliikmesriik või kes viibib elamisloata mõne muu liikmesriigi kui ümberpaigutamise sihtliikmesriigi territooriumil.”

(4) VI peatükki lisatakse VII jagu.

„VII JAGU

Kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanism

Artikkel 33a

Kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanism

1. Kui komisjon teeb põhjendatud teabe, eelkõige määruse (EL) nr 439/2010 kohaselt EASO poolt kogutud teabe ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 2007/2004* asutatud välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri kogutud teabe alusel kindlaks, et liikmesriigis on kriisiolukord, mis ohustab käesoleva määruse rakendamist äärmusliku surve tõttu, mis on tingitud kolmandate riikide kodanike või kodakondsuseta isikute ulatuslikust ja ebaproportsionaalsest sisserändest, mis koormab märkimisväärselt selle liikmesriigi varjupaigasüsteemi, siis kohaldatakse selle liikmesriigi suhtes lõikes 2 osutatud kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanismi.

2. Kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanismi raames vaatab teatava hulga rahvusvahelise kaitse taotlusi läbi ümberpaigutamise sihtliikmesriik erandina artikli 3 lõikes 1 sätestatud põhimõttest, mille kohaselt vaatab taotlused läbi see liikmesriik, mis on III peatükis sätestatud kriteeriumide kohaselt vastutav. Lisaks kohaldatakse erandina artiklitest 21, 22 ja 29 üksikasjalikke menetluseeskirju, mis on sätestatud IV lisas.

3. Komisjonile antakse volitused võtta kooskõlas artikliga 45 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanismi kohaldamist teatava liikmesriigi heaks.

4. Lõikes 3 osutatud delegeeritud õigusaktides komisjon:

- (a) kinnitab, et liikmesriigis, millest taotlejad ümberpaigutatakse, on lõikes 1 nimetatud kriisiolukord;
- (b) määrab kõnealusest liikmesriigist ümberpaigutatavate isikute arvu;

- (c) määrab kõnealuste isikute jaotamise liikmesriikide vahel, rakendades artiklis 33b viidatud jaotusvalemit ning
- (d) kehtestab kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanismi kohaldamise ajavahemiku.

5. Lõike 4 punktis a nimetatud kriisiolukorra kinnitamisel teeb komisjon kindlaks, et kriis on sellise ulatusega, mis avaldab äärmuslikku survet isegi hästikorraldatud varjupaigasüsteemile, mis toimib kooskõlas kõigi ELi varjupaiga *acquis'* asjakohaste elementidega, ning võtab samuti arvesse asjaomase liikmesriigi suurust.

Selle hinnangu andmisel võtab komisjon muu hulgas arvesse rahvusvahelise kaitse taotlejate ning ebaseaduslikult sisenenud kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute koguarvu kuue kuu jooksul enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist, selliste arvude suurenemist võrreldes eelmise aasta sama perioodiga ning eelneva 18 kuu taotluste arvu elanike kohta liikmesriigis, millest taotlejad ümber paigutatakse, võrreldes ELi keskmisega.

6. Lõike 4 punktis b osutatud ümberpaigutatavate isikute arvu määramisel võtab komisjon arvesse eelkõige järgmist:

- (a) rahvusvahelise kaitse taotlejate arv elaniku kohta liikmesriigis, millest taotlejad ümber paigutatakse, viimase 18 kuu jooksul ja eelkõige viimase kuue kuu jooksul enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist, võrreldes liidu keskmisega;
- (b) asjaomase liikmesriigi varjupaigasüsteemi suutlikkus ning
- (c) liikmesriigi osalemine varasemates solidaarsusalgatustes ja see, kui suures ulatuses on liikmesriiki toetatud varasemate ELi solidaarsusmeetmete raames.

Ümberpaigutatavate isikute arv ei tohi olla suurem kui 40 % sellele liikmesriigile esitatud taotluste arvust viimase kuue kuu jooksul enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist.

Artikkel 33b

Jaotuskvoot

1. Ümberpaigutamine toimub vastavalt III lisas sätestatud jaotusvalemile.
2. Liikmesriik võib erandlike asjaolude korral ühe kuu jooksul pärast artikli 33a lõikes 3 osutatud delegeeritud õigusakti jõustumist teatada komisjonile, et ta ei suuda ajutiselt kas täielikult või osaliselt osaleda taotlejate ümberpaigutamises liikmesriigist, millest taotlejad ümber paigutatakse, ja esitab nõuetekohased põhjendused, mis on kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 sätestatud ELi põhiväärtustega. Komisjon hindab esitatud põhjendusi ja teeb selle liikmesriigi suhtes otsuse. Kui komisjon leiab, et teade on nõuetekohaselt põhjendatud, vabastatakse liikmesriik üheks aastaks kohustusest osaleda taotlejate ümberpaigutamises, ning see liikmesriik teeb selle asemel rahalise osamakse ELi eelarvesse summas 0,002 % oma SKPst; osalise ümberpaigutamises osalemise korral vähendatakse seda summat vastavalt. Sellest summast rahastatakse kõigi teiste liikmesriikide jõupingutusi toimetulekuks kriisiolukorraga ja tagajärgedega, mis tulenevad sellise liikmesriigi mitteosalemisest ümberpaigutamises, kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määruse (EL) nr 516/2014 (millega luuakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond, muudetakse nõukogu otsus 2008/381/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks otsus 573/2007/EÜ ja

nr 575/2007/EÜ ja nõukogu otsus 2007/435/EÜ¹³ sätetega See on sihtotstarbeline tulude Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 (mis käsitleb Euroopa Liidu üldelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002)¹⁴ artikli 21 lõike 4 tähenduses.

Komisjon muudab artikli 33a lõikes 3 osutatud delegeeritud õigusakti, et jagada vastavalt III lisas sätestatud jaotusvalemile ülejäänud liikmesriikide vahel ümber sellise liikmesriigi jaoks ette nähtud jaotuskvoodi kohased ümberpaigutamised, kes on esitanud vastavalt käesoleva lõike esimesele lausele teatise, mille komisjon on heaks kiitnud.

3. Liikmesriigi osalemine kvoodi alusel ümberpaigutamises peatatakse, kui asjaomane liikmesriik on liikmesriik, millest taotlejad ümber paigutatakse.

Artikkel 33c

Kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanismi reguleerimisala

1. Ümber paigutatakse üksnes need taotlejad, kes on esitanud rahvusvahelise kaitse taotluse liikmesriigis, mida on tabanud artikli 33a lõikes 1 osutatud kriisiolukord, ning kui kõnealune liikmesriik oleks muidu olnud vastutav liikmesriik vastavalt III peatükis sätestatud kriteeriumidele, mille järgi määratakse kindlaks vastutav liikmesriik.
2. Ümberpaigutamist saavad taotleda üksnes need varjupaigataotlejad, kellel on kodakondsus, mille puhul uusimate kättesaadavate üleliiduliste keskmiste Eurostati kvartali andmete kohaselt on rahvusvahelise kaitse andmise otsuste osakaal kõikidest direktiivi 2013/32/EL III peatükis osutatud rahvusvahelise kaitse taotluste suhtes esimeses astmes tehtud otsustest 75 % või üle selle. Kodakondsuseta isiku puhul võetakse arvesse riiki, kus oli tema varasem alaline elukoht. Ajakohastatud kvartaliandmeid võetakse arvesse üksnes nende taotlejate puhul, keda ei ole veel määratletud taotlejatena, kes võidakse ümber paigutada vastavalt lisa IV punktile 3.

Artikkel 33d

Täiendavad meetmed, mida peab võtma liikmesriik, millest taotlejad ümber paigutatakse

1. Liikmesriik, millest taotlejad ümber paigutatakse esitab artikli 33a lõikes 3 osutatud delegeeritud õigusakti jõustumise kuupäeval komisjonile meetmete kava, et tagada kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanismi asjakohane rakendamine. Vajaduse korral esitatakse need meetmed artikli 33 lõike 3 kohase kriisiohjamise tegevuskava osana. Liikmesriik, millest taotlejad ümber paigutatakse rakendab need meetmed täielikult.
2. Komisjonile antakse volitused võtta vastu delegeeritud õigusakt kooskõlas artikliga 45, et peatada kriisiolukorras ümberpaigutamise mehhanismi kohaldamine selles liikmesriigis, millest taotlejad ümber paigutatakse, kui kõnealune liikmesriik ei täida lõikes 1 osutatud kohustusi. Esmalt annab komisjon asjaomasele liikmesriigile

¹³ ELT L 150, 20.5.2014, lk 168.

¹⁴ ELT L 298, 26.10.2012, lk 1.

võimaluse esitada oma seisukohad. Selline peatamine ei mõjuta nende taotlejate ümberpaigutamist, kes ootavad ümberpaigutamist pärast ümberpaigutamise sihtliikmesriigi heakskiitu IV lisa punkti 4 kohaselt.”

5. Artiklisse 45 lisatakse järgmised lõiked:

„6. Artiklites 33a ja 33d osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates [käesoleva määruse jõustumise kuupäevast - OPOCE asendab õige kuupäevaga]. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase ajavahemiku möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite, tehes seda hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

7. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklites 33a ja 33d osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tühistamise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

8. Artiklite 33a ja 33d alusel vastuvõetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe nädala jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe nädala võrra. Delegeeritud õigusakti kohaldatakse maksimaalselt kahe aasta jooksul.”

6. Lisatakse III ja IV lisa, mis on sätestatud käesoleva määruse lisas.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja